

Hazeel González

En aquesta ocasió, com cada principi d'any, en què sempre parlem de compositors que ja no són entre nosaltres, ens trobem, aquesta vegada, amb un veritable pioner al món del cinema i les bandes de so, el senyor Charles Chaplin, actor primer, guionista, productor i director després, i finalment, encara que no en darrer lloc, compositor. Malgrat la seva feina com a tal no hagi estat massa productiva, i es va limitar sempre a les seves pròpies pel·lícules, va ser prou interessant com perquè li donessin un Oscar dins aquesta categoria l'any 1972, per a la composició sens dubte més coneguda de totes les que va fer a la seva vida, la genial (en tots els sentits), *Limelight*, (Candilejas) escrita, produïda, dirigida i interpretada per ell mateix l'any 1952, però que a Los Angeles no va poder ser estrenada fins vint anys després, per aquelles coses dels americans. Un premi que realment es mereixia...

Chaplin va començar al món de la banda sonora l'any 1928, a la seva *The Circus* (El circo), justament en un moment en què la banda sonora començava a tenir importància a les pel·lícules (està clar que el nostre home sempre va ser un pioner), fent una composició plena i entretinguda, amb matisos dignes de menció i un ben fer que es va mantenir sempre, encara que ell no tenia coneixements de tipus musical i es limitava a xiular les melodies que altres orquestraven més o menys al seu gust, sempre amb resultats excel·lents. Ferm defensor de la música al cinema com a vehicle de sentiments i emocions, i ferm defensor també de les pel·lícules sense diàlegs, era una persona capaç d'entendre perfectament la funció de la banda sonora com a una entitat pròpia, i no només com a simple complement acústic d'unes imatges que, moltes vegades, res tenien a veure. D'aquesta manera encara va tenir temps d'estrenar *City Lights*

(*Luces de la ciudad*), l'any 1931, quan el cinema sonor ja era una realitat que deixava molt enrere els films sense paraules, i a la qual va incorporar-hi trossos de la coneguda composició "La Violetera" (Chaplin va haver pagar per plagi als mestres Padilla i Montesinos per l'ús d'aquesta peça), i més tard encara *Modern Times* (Tiempos Modernos) 1936, que és una pel·lícula a cavall entre el cinema mut i el sonor, i que sens dubte és més muda que sonora). Després ja no va tenir una altra opció que reconèixer que el món del cinema sonor era una realitat (*The Great Dictator* —El Gran Dictador—, 1940—, sens dubte una bona manera de fer-ho), i va aconseguir adaptar-se amb noves i molt interessants pel·lícules acompanyades sempre de les seves corresponents composicions sonores, com serien *Monsieur Verdoux* (1947), *A King in New York* (Un rey en Nueva York) 1957, i la darrera *The Countess from Hong-Kong* (La condesa de Hong-Kong) 1967, interpretada no per ell —encara que faci una petita aparició especial—, sinó per dos grans actors com són Marlon Brando i Sofia Loren. Totes aquestes peces tenien música seva, i la seva feina musical no va finalitzar amb aquestes darreres produccions: als anys seixanta es va dedicar a construir més composicions musicals per als seus films més antics, com *The Gold Rush* (La quimera del oro) 1925, pel·lícula de la qual també en faria una curiosa versió narrada per ell mateix, o *The Kid* (El chico) 1921, el seu primer llargmetratge, a més de molts dels curtmetratges fets en anys encara més remots.

Un artista total, sense el qual entendre el món del cinema actual no seria possible, i que sempre va ser independent, deslligat de normes o estudis impositors (encara que de vegades sotmès a dures condicions de contracte), també es va dedicar a deixar per a la posteritat bellíssimes peces musicals i una forma d'entendre la banda sonora que encara avui fa pensar als compositors, perquè aquest home va ser un testimoni d'un temps al qual només la música donava a les imatges el suport necessari per poder gaudir-les completament. Charles Chaplin, el geni, l'home, aquell que no hem d'oblidar, i que mai no ens deixarà de sorprendre. ■

